

Sí als préstecs-renda

El procés de Bolonya representa un punt d'acceleració i de canvi en dos aspectes importants.

El primer és la constitució d'un espai europeu d'educació superior. D'una banda, el fenomen Erasmus (estudiants de grau visitant universitats d'uns altres països) augmentarà, i, d'una altra banda, la mobilitat de postgrau (màsters) prendrà molta força i a l'àmbit europeu sorgiran dinàmiques a l'hora de l'especialització i de la concentració. Un repte per a nosaltres és saber aprofitar l'atractiu demostrat en el nivell Erasmus per establir-nos com un dels nodes principals d'educació superior a Europa. Això, no en tingueu cap dubte, es decidirà al postgrau. En aquests moments, per a nosaltres no és una batalla ni guanyada ni perduda.

Andreu Mas-Colell

UPF i Barcelona GSE

El segon és l'evolució des d'un regim de dedicació de baixa intensitat per part dels alumnes (em refereixo a mitjanes) a un de dedicació significativament més alta. L'estructura d'avaluació contínua, de seminaris i de tutories hauria de conduir a la desaparició de la cultura de memoritzar una setmana per aprovar. És cert que els nous mètodes pedagògics s'han protocol·litzat en excés, però això

passarà. Allò que n'hauria de quedar és que els alumnes treballaran més i tindrem, doncs, més bons professionals. Però a l'alumne li caldrà planejar bé la velocitat de progrés: si pretén completar els estudis en el temps estàndard li caldrà una dedicació pràcticament completa a l'estudi. Si no, haurà d'optar per ritmes més lents.

Si en el primer aspecte ens va bé, el nivell d'estudis de postgrau creixerà. Això demanarà recursos. Si el segon aspecte funciona bé, molts alumnes necessitaran ajuts de manteniment: el procés no hauria de comportar un retrocés en l'accessibilitat a la universitat. Una altra vegada, això demanarà recursos. Els estudis comparatius sobre l'educació superior europea conclouen que caldria dedicar un 1% addicional del PIB a aquesta tasca. A nosaltres aquesta recomanació ens agafa de ple.

D'on sortiran aquests recursos? D'on no vindran és del sector públic. Del sector públic, n'hem d'esperar finançament-llavor i finançaments estratègics, però no gaire més. Realment creiem que subvencionar l'educació de joves que en gran proporció capitalitzaran aquesta educació cap a vides professionals que els situaran damunt de la mitjana de la població té cap probabilitat de ser vist com una prioritat per sobre, per exemple, de subvencionar malalts crònics o infraestructures d'us comú?

Per això em preocupen les discussions sobre beques i préstecs. Es fàcil de reclamar més beques, i fins i tot d'oferir-ne. Però, pel que fa a beques, només hi haurà increments marginals, útils sens dubte per a garantir l'accés des d'entorns socials desfavorits. Tanmateix, per a la majoria d'alumnes la dedicació més intensa només l'aconseguiem amb els préstecs-renda. Si desprestigiem aquest instrument anem abocats a un dilema molt insatisfactori: o a una universitat de baixa intensitat o a una universitat amb accés limitat.

Potser en podríem canviar el nom (proposta: *ajut solidari*; al cap i a la fi el jove d'avui rebria un ajut que finançarien els titulats d'ahir, els quals en el seu moment també varen rebre'l). Però siguem clars: es tracta d'un instrument alliberador i progressiu. No n'hi ha cap més que pugui garantir alhora una universitat accessible i de qualitat.

PRATS I CAMPS

El procés de Bolonya ha mobilitzat els estudiants. Tancades com les de la Universitat de València (a la imatge) s'han repetit arreu del país.